

Jméno studentky:	Bc. Lucie Kadlecová
Studijní program:	Sociální práce
Název práce:	Soudní sociální pracovník a jeho role ve věcech péče soudu o nezletilé
Vedoucí práce:	JUDr. PaedDr. PhDr. Daniel Hanuš, Ph.D., LL.M., MBA
Oponent práce:	PhDr. Melanie Zajacová, Ph.D.
Pracoviště:	Katedra sociální práce, Filozofická fakulta Univerzita Karlova

Autorka pro svou diplomovou práci (DP) zvolila původní téma, které je vzhledem k jeho obsahu tématem novým, velmi aktuálním a potřebným. Jak autorka ve své DP sama v úvodu uvádí: „...*diplomová práce se věnuje oblasti forenzní, tj. soudní sociální práce, respektive pozici soudního sociálního pracovníka, jež je předmětem pilotního testování na daných okresních soudech v České republice v rámci projektu Justiční akademie „Zlepšení přístupu zranitelných skupin osob ke spravedlnosti“.*

Počátkem tohoto posudku je potřeba vyzdvihnout autorkou zvolené téma DP. Jedná se o téma, které je traktováno zejména v zahraniční sociální a právní teorii a praxi. Téma je o to košatější tím, že v sobě spojuje právě problematiku aplikované sociální práce v právní oblasti rozhodujícího nezávislého orgánu, totiž soudu. Považuji za důležité mj. podotknout, že autorkou zvolené téma je nejen specifické na obsah svého zpracování, ale také je velmi náročné co do zvládnutí nejen určité odborné oblasti teoretické a aplikované sociální práce v justici, ale také právě propojením s problematiku pozitivního (platného) práva. Rovněž je potřeba upozornit na skutečnost, že se jedná o projekt justiční akademie, který je časově jasně ohraničen a v minulosti nebyl ani v rámci praxe sociální práce ani v rámci praxe justičního systému v ČR testován či zaveden. Tato informace je významná zejména pro absenci relevantních komparativních závěrů jiných obdobných projektů. Časově ohraničený rámec projektu je tedy jednou z jasných odpovědí na důvod, proč se projektem autorka aktuálně zabývá ve své DP. Jak již bylo uvedeno výše, autorkou individuálně zvolené téma považuji za velmi náročné na zpracování. Některé důvody byly

naznačeny již výše. Mezi dalšími – kromě širokého interdisciplinárního přesahu – je také nutné jmenovat absenci specifické a na danou problematiku zaměřené tuzemské odborné literatury k tématu a s tím související nutnost čerpat z literatury zahraniční (k tomu viz dále v posudku). Dále je potřeba počítat se skutečností, že materiály k projektu a posuzované situace jsou vymezeny právě obsahovou náplní a cíli projektu a jelikož projekt stále probíhá, nejsou tyto materiály ani zdaleka finální. Je tedy možno říci, že dokumenty k probíhajícímu projektu jsou ve fázi postupné tvorby. V neposlední řadě je třeba brát v potaz náročnost zjišťování údajů pro praktickou část DP, jelikož soudní sociální pracovníci, jakožto respondenti, jsou rozesteti po celé republice na dílčích okresních (obvodních) soudech. Ani tyto autorce DP známé překážky ji však neodradily od zkoumání tohoto současného významného odborného tématu. Tuto skutečnost je potřeba ocenit!

Z hlediska rozsahu DP splňuje požadovaný počet normostran. DP je členěna do 6 kapitol, z toho teoretická část tvoří 4 kapitoly a výzkumná část tvoří 2 kapitoly.

Hlavní cíl, který si autorka stanovila již v úvodu DP, zní následovně: *Primárním cílem této práce je posoudit, jaký význam má pozice soudního sociálního pracovníka v českém justičním systému v rámci soudních řízení ve věcech péče o nezletilé děti z pohledu soudního sociálního pracovníka.*

Teoretická část DP se vyznačuje původní a logickou strukturou předkládaných poznatků získaných autorkou nejen z tuzemské, ale zejména ze zahraniční literatury. Autorka DP zvolila správnou koncepci teoretické části DP, kdy postupuje od obecných informací k informacím dílčího charakteru až po informace zcela specifické pro daný projekt, který je předmětem její DP. Problematika soudní sociální práce je autorkou správně řazena a nazývána pod oblast forenzní sociální práce, a to v souladu se zahraničními teoretickými i aplikovanými koncepcemi, ze kterých autorka bohatě vychází. Vzhledem ke skutečnosti, že ČR je v rámci soudní sociální práce „nováčkem“ považuji za zcela logické, že autorka prezentuje zejména poznatky zahraniční, které přinášejí informace o forenzní sociální práci a forenzním sociálním pracovníkovi. Zmínit lze komparaci pohledů britského a amerického pojetí dané problematiky. Teoretické představení soudní sociální práce, jakožto specifického podoboru sociální práce vychází zejména z informací získaných na základě realizace projektu Justiční akademii ČR. Právě tento projekt autorka detailně představuje. Rovněž autorka v rámci teoretické části DP představuje inspirativní modely

a přístupy k dané problematice ze zahraničí. Stranou zájmu autorky DP nezůstává ani koncept problem-solving justice. Zajímavou kapitolu představuje také výklad věnující se terapeutické jurisprudenci či Cochemské praxi, která své místo v justičním systému v ČR již našla. Autorka DP se dále věnuje pozici soudního sociálního pracovníka v rámci prezentovaného projektu a v rámci jeho role a smyslu jeho pozice v justičním systému. Výklad autorky DP se nevyhýbá ani sledovaným cílovým skupinám a zasazení sledované problematiky do systémového kontextu. Autorka se též podrobněji věnuje mnoha požadavkům na naplnění role soudního sociálního pracovníka včetně požadovaných předpokladů k výkonu jeho profese a náplni jeho práce. Samostatná čtvrtá kapitola se potom zabývá rolí soudního sociálního pracovníka ve věcech péče soudu o nezletilé. Tato kapitola uzavírá teoretickou část DP. K odbornému, a to právnímu jazyku používanému autorkou v DP konstatuji, že jej používá v DP odborně správně s ohledem na jednotlivé instituty, které jsou právem v dané oblasti regulovány.

K výše uvedenému lze uzavřít, že teoretická část DP autorky má vyváženou strukturu. Mohlo by se zdát, že některé subkapitoly jsou kusé. Jsem však přesvědčen, že autorka podává základní přehledové informace odborného charakteru, které vytváří teoretický koncepční model, jakožto vhodný základ pro tvorbu výzkumné části DP. Teoretická (a ostatně i výzkumná část) DP je psána čtivou formou, odborným gramaticky i právně správným jazykem, který odpovídá jazykovému standardu tohoto typu kvalifikační práce.

Rovněž výzkumná část DP zpracovaná autorkou vykazuje pečlivý přístup a má návazný charakter na teoretickou část DP. Autorka pro tuto část práce zvolila kvalitativní výzkumnou strategii. K hlavnímu výzkumnému cíli (specifikovanému již v úvodu DP) autorka připojila celkem 4 dílčí výzkumné cíle. K těm je potřeba konstatovat, že reflektují (stejně jako výzkumný cíl hlavní) obsah teoretické části práce. Vytvářejí tak vyvážený koncepční rámec DP. Jakožto metodu a techniku sběru dat zvolila autorka polostrukturovaný rozhovor. Považuji za důležité vyjádřit se k celkovému počtu respondentů tvořících výzkumný vzorek (celkem 5 respondentů). Původní celkový počet pozic v rámci výše zmiňovaného projektu Justiční akademie byl 9 soudních sociálních pracovníků. Jak autorka uvádí na str. 41 DP – na některých soudech již nyní soudní sociální pracovníci nepůsobí a některé se nepodařilo zkontaktovat. Celkový počet 5 respondentů proto v rámci současných podmínek považuji za dostatečný, a to i vzhledem k výchozímu celkovému počtu soudních sociálních pracovníků. Autorka dále popisuje

způsob sběru a vyhodnocování dat získaných v rámci jejího výzkumu i vzhledem ke zvolené výzkumné strategii. Jelikož se jedná o problematiku doposud v ČR dostatečně neprobádanou a publikačně neukotvenou (jak bylo konstatováno výše), autorka správně upozorňuje, že komparace s jinými poznatky tuzemského charakteru (téměř) nebyla možná. Komparace s poznatky zahraničními je nesnadná s ohledem na mnohé jiné faktory vstupující do interpretační odborné roviny. Kapitola šestá se věnuje analýze a vyhodnocování dat s ohledem na jednotlivé dílčí výzkumné cíle stanovené autorkou na počátku výzkumné části DP. Formálně je potřeba ocenit zpracování výzkumné části práce. Z materiálního hlediska není zatím možné data srovnat s jiným potencionálně podobným výzkumem či závěry. I tak se autorka DP tuto komparaci pokusila na konci každé dílčí subkapitoly věnující se jednotlivým dílčím cílům provést. Lze konstatovat, že autorka naplnila hlavní i dílčí cíle, které si stanovila v praktické části DP.

K formální úpravě práce nemám připomínky. Podobnost DP s jinými dokumenty na základě testu shody vykazuje systém Turnitin v celkové výši 35 % a systém Theses ve výši 16 %. K tomu je potřeba uvést, že v podrobnějším zkoumání se opakují zejména právní pojmy, označení právních norem a dalších běžných pojmů. Autorka k tvorbě DP využila dostatek odborných tuzemských i zahraničních zdrojů, se kterými správně pracovala. Zejména využití zahraničních zdrojů je potřeba ocenit.

Celkově hodnotím spolupráci autorky DP s vedoucím práce jako výbornou. Autorka si téma DP zvolila samostatně. Od počátku zpracovávání tématu DP prokazovala vysokou motivovanost, samostatnost a jasnou představu o obsahu DP. Byla rovněž ve spojení s praxí dané oblasti navázaná na zkoumaný projekt. Doporučení vedoucího práce aktivně zapracovávala. Autorka také velmi odpovědně a pečlivě řešila výzkumnou (praktickou) část DP. Spolupráce probíhala průběžně na vynikající úrovni formou častých konzultací.

Konstatuji, že předložená diplomová práce splňuje veškeré nároky kladené na tento typ kvalifikační práce a doporučuji ji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Necht' autorka srovná přístup terapeutické jurisprudence jakožto zahraničního modelu s výsledky jejího výzkumu přístupu soudního sociální pracovníka v ČR. Existují souvislosti a podobnosti obou přístupů?

2. Co nejpodstatnějšího představuje dle názoru autorky DP náplň role soudního sociálního pracovníka v rámci jeho praktické činnosti u soudu v ČR?

Navrhovaná klasifikace: výborně

V Praze 9. srpna 2023

JUDr. PaedDr. PhDr. Daniel Hanuš, Ph.D., LL.M., MBA